

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2013

GRAAD 9 AFRIKAANS HUISTAAL

VOORBEELD MEMORANDUM

VRAAG	VERWAGTE ANTWOORDE	PUNTE
	AFDELING A	
1. 1.1	B / Erfenisdag	1
1.2	Die skrywer/Paula McAveray wil alle Suid-Afrikaners bemoedig en motiveer om hul geskiedenis en herkoms in hul eie land en lewens te waardeer. OF Die skrywer/Paula McAveray wil alle Suid-Afrikaners bemoedig en motiveer om hul herkoms en geskiedenis te verken.	2
1.3	Die skrywer/Paula McAveray wil alle Suid-Afrikaners bemoedig en motiveer om hul geskiedenis en herkoms in hul eie land en lewens te waardeer. OF Die skrywer/Paula McAveray wil alle Suid-Afrikaners bemoedig en motiveer om hul herkoms en geskiedenis te verken.	2
1.4	A / Suid-Afrikaners moet hulle geskiedenis en herkoms in die land en in hul eie lewens waardeer.	1
1.5	C / Om aan te moedig en te motiveer	1
2. 2.1	D / Die ryk geskiedenis van Nambiti.	1
2.2	Wilde diere/welpies word voorberei om vrygelaat te word in die natuur of in wildreservate.	8
2.3	D / ... is dit te gevaarlik om rond te loop want die wilde diere beweeg vrylik rond.	1
3. 3.1	Dit is 'n aanhaling uit 'n ander taal./ 'n Vertaling uit 'n ander taal.	2
3.2	C / Dit is gebruik om dit wat volg te beklemtoon.	1
3.3	Druk verbasing uit.	1

3.4	A / Om die kleinste besonderhede waar te neem	1
3.5	B / Om stadig en gemaklik te beweeg.	1
3.6	Om te beklemtoon wat gaan volg. OF Om die aandag te vestig op die vorige standpunt. OF Versterk die vorige standpunt.	1
4. 4.1	Ja. Dit is belangrik om jou geskiedenis te ken en dit te respekteer. OF Ja. Dit is belangrik om erkenning te gee aan mense wat die wild beskerm. OF Ja. Dit is belangrik om te waardeer wat jou land bied.	2
4.2	Nee. Hy lyk net so wanneer hy speel. OF Nee. Hy het die kyk van 'n roofdier. OF Nee. Dit is 'n gevaarlike dier.	2
4.3	Ja. Sy voel dat sy rus kry in die bosveld. OR Ja. Sy vind dat sy meer energiek is. OR Ja. Sy voel dat sy meer rustig is.	2
4.4	Feit. Dit is 'n historiese terrein. OF Feit. 'n Mens kan die informasie in geskiedenisboeke verifieer.	2
4.5	Onwaar. Die skrywer sê juis dat sy haar gemaksones in die stad agtergelaat het en dat sy slegs 'n besoeker is by Nambiti Privaat Wildreservaat.	2
5. 5.1	D / Die artikel moedig besoeke aan wildreservate aan.	1
5.2	Die titel, 'n Voorliefde vir die Natuurluwe moedig Suid-Afrikaners aan om wildreservate te besoek. OF Die titel wil Suid-Afrikaners/die leser 'n idee gee van wat om te verwag by wildreservate. OF Die titel wil Suid-Afrikaners/die leser 'n idee gee van wat om te verwag by Nambiti Privaat Wildreservaat. OF Die titel wil die wilde diere in die Suid-Afrikaanse wildreservate bemark.	2

6. 6.1	<p>Die artikel handel oor 'n wildreservaat.</p> <p>OF</p> <p>Die artikel handel oor wilde diere.</p> <p>OF</p> <p>Die artikel handel oor die natuurlewe.</p> <p>OF</p> <p>Die artikel handel oor ons natuurlike herkoms.</p>	1
6.2	<p>Die skrywer maak ons bewus daarvan dat om 'n wild reservaat te besoek 'n ontspannende ervaring is</p> <p>OF</p> <p>Wildreservate is plekke waar mens kan rus en energie opbou.</p> <p>OF</p> <p>Wildreservate is plekke waar jy jou energie kan hernu/herwin.</p>	2
6.3	C / wilde diere	1
7. 7.1	<p>Die bestuur van die wildreservaat kan gedagvaar word vir enige ongelukke/beserings wat opgedoen is as 'n dier hulle sou aanval.</p> <p>OF</p> <p>Die eienaars/bestuur sal verantwoordelik gehou word vir enige voorvalle/ongelukke.</p> <p>OF</p> <p>Die eienaar sal verantwoordelik gehou word as 'n ongeluk plaasvind.</p>	2
7.2	Hulle moet die nodige vaardighede (om te jag) geleer word, anders gaan hulle nie oorleef in die natuur nie.	2
7.3	<p>Ja Jy kan die natuurlewe ervaar.</p> <p>OF</p> <p>Ja Jy kan ontspan.</p> <p>OF</p> <p>Ja Jy kan jou herkoms ontdek.</p> <p>OF</p> <p>Nee Nie almal is geïntereeseerd in die natuurlewe nie.</p> <p>OF</p> <p>Nee Wilde diere kan gevaarlik wees.</p> <p>OF</p> <p>Nee Party mense verkies meer vermaak.</p> <p>OF</p> <p>Nee Sommige mense wil eerder sosialiseer.</p>	2
8. 8.1	2012	1
8.2	2009	1
9. 9.1	C / Vrystaat	1
9.2	<p>Daar is nie baie wildreservate in Gauteng nie.</p> <p>OR</p>	2

	Daar is nie baie renosters in Gauteng nie. OR Renosters word in groot wildreservate aangehou en daar is egter baie min wildreservate in Gauteng. OR Gauteng het nie baie wildreservate nie en die renosters word eerder in dieretuine aangehou en is daarom beskerm.	
10. 10.1	C / 2013; 2012; 2011; 2010	1
10.2	2013. Die rede is dat die statistiek van 2013 al amper net dieselfde is as die statistiek van 2011 alhoewel slegs 7 maande van 2013 al verby is. OF 2013. 59% van die totaal van renosters wat in 2012 gedood is, is alreeds doodgemaak gedurende 2013. As ons kyk na die toename in renosterslagtings van jaar tot jaar, word daar verwag dat nog meer renosters gedood sal word gedurende 2013 as ooit tevore.	2
11. 11.1	A / Die diertjie is baie oud soos 'n dinosaurus.	1
11.2	Die diertjie is baie oud soos 'n dinosaurus.	2
11.3	Ja. Die diertjie is baie oud soos 'n dinosaurus. Die verkleurmannetjie word beskryf na aanleiding van vergelykings met ander diere soos die likkewaan.	2
12. 12.1	B / Hy beskryf die verkleurmannetjie in detail.	1
12.2	In 'n boom/plant.	1
12.3	In 'n boom/plant. "Ek sien jou twee-toon kloutjies klim tot in die hoogste takke in"	2
13. 13.1	C / 'n Vergelyking	1
13.2.1	'n Metafoor	1
13.2.2	Die verkleurmannetjie verander sy kleure na aanleiding van sy omgewing en lyk daarom soos geskenkpapier met baie verkillende kleure.	2
14. 14.1	C / Dit verwys na die hoenders.	1
14.2	Dit verwys na die hoenders.	2
15. 15.1	A / Ellips	1
15.2	Ellips	1

15.3	... en toe het hy met sy lewe daarvoor betaal/toe het die ander hoenders hom 'vermoor'/opgeëet.	2
16. 16.1	Dit verwys na mense wat mekaar opeet.	2
16.2	D / een mens wat 'n ander mens eet.	1

17. 17.1	A / geskok.	1
17.2	A: (Gesigsuitdrukking) Die kalkoen het groot oë. B Die kalkoen is geskok omdat hulle hoendervleis geëet het. OF Die kalkoen is geskok omdat hulle soos mensvreters/kannibale is. OF Die kalkoen is geskok omdat die hoenders hul eie soort geëet het.	2
18. 18.1	Hoenders eet nie hoenders nie. OF Hoenders kan mekaar nie geld skuld nie. OF Die arme hoender het met sy lewe 'betaal'.	2
18.2	Die hoenders het mekaar geëet. Die hoenders het mekaar geld geskuld. Die arme hoender het met sy lewe 'betaal'/opgeëet/'vermoor' omdat hy 'n ander hoender geld geskuld het.	2

	AFDELING B	
19. 19.1	Wêreldwye webwerf	1
19.2	A / Wêreldwye webwerf	1
19.3	Afkorting	1
20.		

20.1	Die terrein van die slagting by Elandshoogte en Rorke's Drif word deur ons besoek.	2
20.2	Die terrein van die slagting by Elandshoogte en Rorke's Drif word deur ons besoek.	1
20.3	Ons besoek die terrein van die slagting by Elandslaagte en Rorke's Drif.	2
21. 21.1	Sy het gesê: "Die toeriste het baie diere gesien."	2
21.2	Sy het gesê dat die toeriste baie diere gesien het.	2
22. 22.1	A / Nambiti is 'n 11 000ha wild reservaat wat gedeeltelik besit en gedeeltelik bestuur word deur die plaaslike Zulu gemeenskap.	1
22.2	Nambiti is 'n 11 000ha wild reservaat wat gedeeltelik besit en gedeeltelik bestuur word deur die plaaslike Zulu gemeenskap.	1
23. 23.1	Paula het die olifante gesien.	1
23.2	B / Paula het die olifante gesien.	1
24. 24.1	C / Bywoord	1
24.2	Bywoord	1
25. 25.1	geskiedkundige	1
25.2	D / geskiedkundige	1
26 26.1	Nie net was sy baie bly om in die bosveld te wees nie, maar ook in ekstase om die leeu te sien jag.	2
26.2	Saamgestelde sin	1
27.	Hierdie wildreservaat bied daguitstappies en <u>kampfasiliteite</u> . <u>Mense</u> kan hulle eie <u>piekniekmandjies</u> saamneem <u>en</u> die natuurskoon geniet. Toe ons daar was, het ons baie diere gesien.	5

	AFDELING C	
28	Sien aangehegte rubriek.	20
29	Sien aangehegte rubriek.	10

AFDELING C: VRAAG 5 – RUBRIEK VIR DIE ASSESSERISSNG VAN 'N OPSTEL – HUISTAAL (20 punte)

	Vlak 5	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 2	Vlak 1
BEPLANNING EN AANBIEDING	5	4	3	2	0-1
5 PUNTE	Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n feitlik foutlose opstel. 'n Uitstekende inleiding/ slot	Beplanning lei tot 'n baie goeie opstel. 'n Goeie inleiding/slot	Beplanning lei tot 'n redelike goeie opstel. Inleiding/slot is voldoende	Beplanning lei tot 'n onvoldoende opstel. Inleiding/slot is nie voldoende nie.	Beplanning lei tot 'n swak opstel. Onvoldoende vir huistaalvlak Geen Inleiding/slot
	5	4	3	2	0-1
INHOUD	Inhoud uitstaande, hoogs oorspronklik.	Inhoud verdienstelik, oorspronklik.	Inhoud gepas.	Inhoud middelmatig.	Inhoud nie altyd duidelik nie.
5 PUNTE	Idees uitdagend, volwasse.	Idees verbeeldingryk, interessant en oortuigend.	Idees interessant, meestal relevant, redelik oortuigend.	Redelik samehangend. 'n Paar idees.	Idees vervelig, dikwels herhalend.
	Uitsonderlike, gedissiplineerde skryfwerk.	Gedissiplineerde skryfwerk. Leerder behou deurgaans fokus.	Leerder behou fokus met geringe afwykings.	Leerder wyk soms af.	Teks nie altyd samehangend nie. Leerder wyk af.
TAAL,	5	4	3	2	0 -1

STYL & REDIGERING 5 PUNTE	Kritiese bewustheid van die impak van taal. is goed.	Goeie kritiese bewustheid van die impak van taal.	'n Mate van bewustheid van die impak van taal.	Beperkte bewustheid van die impak van taal.	Baie beperkte kritiese taalbewustheid.
	Taal, puntuasie effektief gebruik.	Taal, puntuasie korrek gebruik.	Taal, puntuasie meestal korrek gebruik.	Taal, puntuasie beperk.	Gebrekkige taal en puntuasie.
	Keuse van woorde uitsonderlik, volwasse.	Woordkeuse wissel/varieer en is kreatief.	Woordkeuse voldoende.	Woordkeuse is basies	Woordkeuse is beperk/elementêr.
	Styl, toon, register hoogs geskik vir onderwerp.	Styl, toon, register baie geskik vir onderwerp.	Styl, toon, register is geskik vir onderwerp.	Styl, toon, register redelik geskik vir onderwerp.	Styl, toon, register nie geskik vir onderwerp nie.
	Feitlik foutloos.	Enkele foute sigbaar.	Foute raak beduidend.	Bevat verskeie foute	Besaai met foute en deurmekaar.
STRUKTUUR	5	4	3	2	0-1
5 PUNTE	Samehangende ontwikkeling van onderwerp. Lewendige, uitsonderlike detail.	Logiese ontwikkeling van detail.	Verskeie relevante besonderhede.	Dwaal soms van die onderwerp af, maar die algemene gedagtegang kan gevolg word.	Heeltemal van die onderwerp af.
	Sinne en paragrawe briljant saamgestel.	Sinne, paragrawe logies,	Sinne, paragrawe goed saamgestel.	Sinne, paragrawe mag foute bevat,	Sinne, paragrawe op 'n elementêre vlak.

	Lengte korrek.	wissel/varieer. Lengte korrek.	Lengte is amper korrek.	maar opstel maak nog sin. Lengte te lank/kort.	Lengte – te lank/kort.
--	----------------	---------------------------------------	-------------------------	---	------------------------

TOTAAL: 20

AFDELING C: RUBRIEK VIR ASSESSERING VAN 'n DAGBOEK - HUISTAAL (10 punte)

	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 2	Vlak 1
	4 - 5 punte	3 punte	2 punte	0 - 1 punte
BEPLANNING, FORMAAT EN LENGTE 5 PUNTE	<p>Uitgebreide kennis van vereistes van teks en formaat .</p> <p>Beplanning lei tot 'n uitstekende skryfstuk.</p> <p>Skryf gedissiplineerd – behou fokus.</p>	<p>Baie goeie kennis van vereistes en van teks formaat.</p> <p>Beplanning lei tot 'n goeie skryfstuk.</p> <p>Skryf redelik gedissiplineerd – behou fokus.</p>	<p>Elementêre kennis van vereistes en van teks formaat.</p> <p>Onvoldoende beplanning lei tot 'n elementêre skryfstuk.</p> <p>Skryfstuk openbaar beperkte fokus.</p>	<p>Geen kennis van vereistes van teks en formaat.</p> <p>Min bewyse van beplanning.</p> <p>Skryfstuk toon min/geen fokus.</p>

	Inhoud en idees heeltemal samehangend en baie goed uitgebrei. Alle detail ondersteun onderwerp. Toepaslike lengte.	Inhoud en idees samehangend en baie goed uitgebrei. Alle detail ondersteun onderwerp. Toepaslike lengte.	Leerder wyk af. Inhoud en idees is nie altyd samehangend nie. Min detail wat die onderwerp ondersteun. Nie genoegsaam vir huistaal nie. Te lank of te kort.	Leerder wyk af. Skryfstuk onsamehangend. Betekenis soms onduidelik. Min detail wat die onderwerp ondersteun. Onvoldoende beplanning. Ver te lank of te kort.
	4 - 5 punte	3 punte	2 punte	0 - 1 punte
TAAL/STYL/ REDIGERING 5 PUNTE	Hoogs gepaste register/styl/toon. Woordeskat hoogs toepaslik. Sinstipes wissel/varieer Hoogs gepaste gebruik van taal, grammatika, spelling en punktuasie met 'n paar foute	Meestal gepaste register/styl/toon. Gepaste woordeskat. Volledige sinne. Enkele grammatikale, spelling en punktuasie foute.	Ontoepaslike register/styl/toon. Woordeskat beperk. Onvolledige sinne. Baie grammatikale, spelling en punktuasie foute.	Totaal ongepaste register/styl/toon. Woordeskat benodig remediëring. Swak sinstruktuur. Teks is swak saamgestel en baie moeilik om te volg. Teks is besaai met foute.
	8 - 10 punte	4 - 7 punte	2 - 3 punte	0 - 1 punte
INHOUD 10 PUNTE	Hou volkome by die onderwerp. Inhoud uitstaande. Baie oorspronklik. Idees baie uitgebrei.	Hou by die onderwerp. Afwykings is minimaal. Inhoud weldeurdrag. Redelik samehangend. Meeste detail ondersteun die onderwerp.	Relevansie tot die onderwerp is minimaal. Samehangend Sommige detail ondersteun die onderwerp.	Heeltemal van die onderwerp af. Min of geen detail wat onderwerp ondersteun.

	Emosionele respons is uitstekend.	Emosionele respons is goed	Baie min emosie oorgedra. Neig na storie-vertelling	Geen emosionele respons. Hoofsaaklik storie-vertelling.
--	-----------------------------------	----------------------------	---	---

TOTAAL: (20÷2 = 10)

AFDELING C: RUBRIEK VIR ASSESSERING DIALOOG – HUISTAAL

Assesseringskriteria	Onvoldoende	Gemiddeld	Goed	Uitstekend
	1 punt	2 punte	3 punte	4-5 punte
Inhoud (5 punte)	Onvermoë om 'n samehangende dialoog te skryf. Gebruik nie die korrekte formaat nie. Uitdrukkingsvermoë is swak en teks is moeilik verstaanbaar.	Poog om 'n dialoog te skryf maar is net gedeeltelik suksesvol. Gebruik nie die korrekte formaat nie. Teks is redelik verstaanbaar.	Skryf 'n goeie samehangende dialoog. Teks is verstaanbaar.	Skryf 'n lewendige, wel deurdagte dialoog. Formaat is foutloos en wel deurdag.
	1 Mark	2 Marks	3 Marks	4-5 Marks
Styl (5 punte)	Styl is nie geskik vir die taak nie. Swak respons gelewer. Skryfwerk is ongedissiplineerd, swak georganiseer, baie foute sigbaar en moeilik om te interpreter.	Styl is redelik geskik vir die taak. Skryfwerk is nie gekontroleer nie. Styl word nie deur die hele skryfstuk gehandhaaf nie. Skryfstuk word gekenmerk deur styl en grammatikale	Styl is deurlopend konstant en geskik vir opdrag. Skryfstuk is goed gekonstrueer.	Styl van skryfstuk is gesofistikeerd en fokus op die gehoor en doel. Bewys word gelewer van 'n individuele en oorspronklike skryfstuk. Skryfwerk is wel deurdag en grammatikaal uitstekend

		foute. Dialoog is tog verstaanbaar.		gekonstrueer.
	1 Mark	2 Marks	3 Marks	4-5 Marks
Styl en register (5 punte)	Register is onvanpas en swak ontwikkel. Taal is ongekontroleerd en die woordeskat en register kan nie tot 'n gepaste styl bydra nie.	Register is soms sigbaar maar nie gekontroleerd nie. Probeer om taal en woordeskat te manipuleer om 'n gepaste styl te skep, maar nie altyd suksesvol nie.	Register is konstant en geskik vir situasie. Styl is geskik en konstant deur skryfstuk.	Manipulasie van styl en register is uitstekend. Uitstekende interpretasie van kriteria. Hanteer gehoor met sensitiwiteit toon insig. Styl en register word deurgaans aangewend en is deurgaans geskik.
	1 Mark	2 Marks	3 Marks	4-5 Marks
Spelling (5 punte)	Meeste woorde is verkeerd gespel.	Baie woorde is verkeerd gespel, maar kan herken word.	Meeste woorde is korrek gespel.	Alle woorde is korrek gespel.

TOTAAL: (20 ÷ 2) = 10

AFDELING C:**RUBRIEK VIR ASSESSERING FORMELE BRIEF – HUISTAAL**

Assesseringskriteria	Onvoldoende	Gemiddeld	Goed	Uitstekend
	1 punt	2 punte	3 punte	4 punte
Formaat (4 punte)	Verkeerde formaat gebruik	Probeer om korrekte formaat te gebruik, maar verskeie foute.	Formaat oor die algemeen korrek.	Formaat is deurgaans korrek.
	1 punt	2 punte	3 punte	4 punte
Taal/ Register (4 punte)	Taal en register is onvoldoende.	Probeer om korrekte taal en register te gebruik.	Taal en register is oor die algemeen korrek.	Taal en register is korrek.
	1 punt	2 punte	3 punte	4 punte
Kommunikasie/Inhoud (4 punte)	Dra glad nie die boodskap oor nie.	Probeer om die boodskap oor te dra, maar laat belangrike elemente uit.	Dra die boodskap goed oor.	Boodskap is uitstekend oorgedra.
	1 punt	2 punte	3 punte	4 punte
Spelling (4 punte)	Swak.	Baie spelfoute.	Slegs 'n paar spelfoute.	Geen spelfoute nie.
	1 punt	2 punte	3 punte	4 punte
Kreatiwiteit/ Oorspronklikheid (4 punte)	Baie min idees sigbaar.	Probeer oorspronklik wees.	Redelik kreatief en oorspronklik	Idees baie kreatief en oorspronklik.

TOTAL: (20 ÷ 2) = 10